

ผลกระทบของชุมชนจากการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

SOCIAL IMPACT OF PROTOTYPE COMMUNITY FOR SUFFICIENCY ECONOMY PROJECT OF THE SUFFICIENCY, KHON KAEN UNIVERSITY

ลลดา สิ้นรุพันธ์¹
อำนาจ คำดี²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบและระดับความพึงพอใจของชุมชนจากการดำเนินงานโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการบริการวิชาการแก่สังคม โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้หัวหน้าครัวเรือนจำนวน 331 ครัวเรือนและสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ในพื้นที่เทศบาลตำบลนาอ้อ อ.เมือง จ.เลย ผลการศึกษาพบว่าโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมากที่สุด ชุมชนเข้าสู่ตำบลสุขภาวะ ก่อเกิดกลุ่มอาชีพใหม่ กระตุ้นกลุ่มอาชีพเดิมให้เข้มแข็งขึ้น สร้างการกระจายรายได้เกิดขึ้นในชุมชน หน่วยงานรัฐเล็งเห็นโอกาสของการพัฒนาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เรียนรู้การใช้ชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง เกิดความภาคภูมิใจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางสังคมในวัฒนธรรมท้องถิ่น ระดับความพึงพอใจต่อประโยชน์และการนำองค์ความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การดำเนินการตรงตามความต้องการของชุมชน ได้รับความรู้เพิ่ม ถ่ายทอดและบอกต่อ และสามารถนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริงได้ ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ความเหมาะสมของวิทยาการ ความเหมาะสมของช่วงเวลาการอบรม และความพึงพอใจโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อเสนอแนะจากการศึกษาพบว่าปัจจุบันชุมชนเป็นพื้นที่ต้นแบบในการศึกษาดูงานของเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ช่วงเวลาที่เคยสะดวกเข้าร่วมกิจกรรมลดลง และ เสนอแนะให้เพิ่มการดำเนินการกิจกรรมสำหรับเยาวชนและการศึกษาเพิ่ม เช่น การอบรมคอมพิวเตอร์ กีฬา ค่ายการเรียนรู้ ค่ายรักบ้านเกิด ค่ายต่อต้านยาเสพติด ค่ายภาษาต่างประเทศ เป็นต้น โครงการต่างๆ ส่งผลดีต่อชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการมากระตุ้นองค์ความรู้และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำสำคัญ: ศูนย์บริการวิชาการ กลุ่มภารกิจบริการวิชาการ ผลกระทบ บริการวิชาการ

Abstract

This study aimed to study the impact and satisfaction level of the prototype community for Sufficiency Economy project, Bureau of Academic Service, Khon Kaen University, improve and develop the service guidelines to the society, Khon Kaen University. The interview questionnaires and participant observation were conducted to 331 household leaders in Na-o, Mueang Loei District, Loei Province. The study showed that the prototype community for Sufficiency Economy project impacts on the community in term of economy at the highest level. This was led to Happy Workplace, a new career, income distribution, and motivation to strengthen existing professional group. Area agencies gave the precedence and support the budget even more. Revenue was increased, value was added, household expenses were reduced, and a learning earned from sufficiency living and community pride in local culture brings their wisdom to increase revenue sustainably. The

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น 40002email: lalada@kku.ac.th

² รองศาสตราจารย์ ดร./ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

satisfaction towards benefits and bringing knowledge to use was at highest level such as, the operations to meet the needs of community and the transfer and practices of knowledge. The satisfaction towards project operation in aspects of process, steps of service, serving staffs, facilities, the appropriateness of lecturer and training period was at the highest level. The suggestion of this study showed that the community is a model to observe activities for Local Government Network of Northeast which makes convenient time be shortened. The suggestion is to increase the activities for youth and education such as computer training, sports, camps to learn, beloved homeland camps, against drugs camps and foreign language camps etc. Such projects bring the good impacts to community continuously which could stimulate knowledge and the community to learn throughout their life.

Keywords: Bureau of Academic Service, Academic Function Group, Impact, Academic Service

บทนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2550 สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น [1] ได้กำหนดให้จัดตั้งชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างน้อยปีละ 2 ชุมชน โดยศูนย์บริการวิชาการ ได้น้อมนำพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงและองค์ความรู้ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเผยแพร่ออกสู่ชุมชนโดยคณาจารย์ นักวิชาการ บุคลากร ตลอดจนนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเพิ่มพูนความรู้สู่ชุมชนโดยการบริการวิชาการตามความต้องการของชุมชน และจากการบริหารงานของศูนย์บริการวิชาการจากการริเริ่มของรองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ คำตื้อ ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการในขณะนั้น ศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 มีเป้าประสงค์หลัก เพื่อนำองค์ความรู้ ประสานสหวิทยาการและผู้เชี่ยวชาญในทุกสาขาของแต่ละคณะ สถาบัน รวมทั้งเทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคมภายนอกสมตามความมุ่งหมายดังกล่าว ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

โครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงฯ เป็นโครงการหนึ่งที่เป็นภารกิจหลักและดำเนินการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม จึงน่าสนใจที่จะทำ [2] การศึกษาผลกระทบของชุมชนซึ่งเป็นการศึกษาผลกระทบของโครงการที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนคนที่อาศัยในชุมชนและสังคม โดยคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งนำเสนอมาตรการ ในการลดผลกระทบทางสังคม เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการตัดสินใจเลือกโครงการและการปรับเปลี่ยนโครงการให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนและสังคมในพื้นที่และให้เกิดประโยชน์ รวมถึงลดผลกระทบทางลบแก่ชุมชนและสังคมให้มากที่สุดเพื่อให้ผู้ตัดสินใจพิจารณาว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็นที่ยอมรับได้และคุ้มค่ากับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการหรือไม่ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบทางสังคมโดยตรงต่อชีวิตของคนในชุมชนและสังคม,สถาบันนโยบายการศึกษา (2539) จากการดำเนินงานโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อศึกษาผลกระทบในการดำเนินการว่าเกิดผลกระทบอย่างไรต่อชุมชน ต่อประชาชนในชุมชน มีปัญหาอุปสรรคและมีข้อจำกัดในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง เพื่อค้นหาปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินการบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์บริการวิชาการให้มีความเหมาะสมต่อไป และเป็นการพัฒนาแนวทางการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านเยาวชน และการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการบริการวิชาการแก่ชุมชนเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการพัฒนาสังคม ชุมชน และประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบและระดับความพึงพอใจของชุมชนจากการดำเนินงานโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์บริการวิชาการ และเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการบริการวิชาการแก่สังคมมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิธีดำเนินงาน

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านเยาวชน และการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และ อาชีพ แบบสอบถามมีรูปแบบเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ส่วนที่ 2 ลักษณะการเข้าร่วม

โครงการ มีรูปแบบเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ส่วนที่ 3 ข้อมูลผลกระทบของชุมชนจากการดำเนินโครงการ แบบสอบถามมีรูปแบบเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และให้ระบุผลกระทบเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อประโยชน์และการนำองค์ความรู้จากโครงการไปใช้ แบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating Scale) ส่วนที่ 5 ข้อมูลวัดความพึงพอใจ ใช้แบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating Scale) ซึ่งมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) โดยจำกัดขอบเขตการศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลนาอ้อ อ.เมือง จ.เลย ซึ่งจำนวนครัวเรือนในพื้นที่ จำนวน 1,923 ครัวเรือน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหัวหน้าครัวเรือน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบ Yamane test ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ (กัลยา, 2548) [3] ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน และเก็บตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ ตามตารางที่ 1

หัวหน้าครัวเรือนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 331 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 70.10 คน เพศหญิงจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 67.20 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.10 ตามตารางที่ 2

ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการด้านเศรษฐกิจ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 รองลงมาเป็นด้านสุขภาพจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.98 ด้านวิถีการดำรงชีวิต สังคม ศิลปวัฒนธรรม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.79 ข้อมูลตามตารางที่ 3

ด้านผลกระทบต่อชุมชนเห็นว่าการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบฯ มีผลกระทบต่อชุมชนด้านระบบเศรษฐกิจชุมชนมากที่สุดจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 30.82 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจชุมชนสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับครัวเรือน เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มของที่ระลึก กลุ่มทอเสื่อ กลุ่มสานกระติบ การตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ เป็นต้น ที่เห็นเด่นชัดมากคือการจัดตั้งกลุ่มโฮมสเตย์นาอ้อ ทำให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการบ้านเรือนสำหรับคนในกลุ่มถูกสุขลักษณะและเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้นตามเกณฑ์การประเมินรับรองโฮมสเตย์ระดับประเทศ ชุมชนเกิดการกระจายรายได้ จากผู้ศึกษาดูงาน ทั้งด้านงบประมาณจากส่วนกลางที่เข้ามาสนับสนุน ในส่วนของการบริหารจัดการ เช่น ที่พักใช้บริการกลุ่มโฮมสเตย์ การทำอาหารเช้าอาหารกลางวัน อาหารเย็น อาหารว่างและเครื่องดื่ม ทางเทศบาลจะรับสมัครกลุ่มผู้จัดทำอาหารทุกหมู่บ้าน และจ้างเหมาเวียนกันทำให้เกิดการกระจายรายได้ อย่างเสมอภาค ผู้มาศึกษาดูงานชื่อของฝากจากกลุ่มอาชีพต่างๆที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้ว และมีตราสินค้าของกลุ่มอาชีพเอง ทำให้เกิดความน่าสนใจในการซื้อเป็นของฝากที่ระลึกมากขึ้น เป็นต้น อีกประการหนึ่งซึ่งสร้างความภาคภูมิใจและเกิดรายได้ให้กับคนในชุมชนคือการเป็นวิทยากรท้องถิ่น ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ให้ผู้มาศึกษาดูงาน รองลงมาเป็นด้านสุขภาพชุมชน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 ผลกระทบด้านสุขภาพชุมชนสามารถส่งเสริมและผลักดันให้พื้นที่เข้าสู่ตำบลสุขภาวะ โครงการด้านสุขภาพนั้นทำให้คนในชุมชนตื่นตัวอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาหลักของคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ โรคเบาหวาน กระตุ้นให้ผู้ป่วยเบาหวานใส่ใจสุขภาพ ใส่รองเท้าที่ถูกต้องลักษณะ ผักผ่อนการนอนเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนโลหิตเพื่อลดความเสี่ยงจากการตัดอวัยวะ นอกจากนี้ การดำเนินการ โครงการส่งเสริมตำบลสุขภาวะ เมื่อตำบลปรับเข้าสู่ตำบลสุขภาวะ ทำให้ชุมชนต้องดำเนินการตามตัวชี้วัดต่างๆ ตามเกณฑ์การประเมิน ประชาชนในพื้นที่รับรู้ เข้าใจ และเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเอง ครัวเรือน และชุมชนตามไปด้วย ทั้งนี้ สิ่งที่ตามมาคือชุมชนปรับและร่วมกันสร้างฐานเรียน

รู้ด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กลุ่มจิตอาสาดูแลสุขภาพชุมชน ฐานเรียนรู้สุขภาพกลุ่มนวดไทย เป็นต้น และด้านวิถีการดำรงชีวิต สังคม ศิลปวัฒนธรรม จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.96 ด้านวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนดีขึ้น เช่น การรวมกลุ่มต่างๆทางสังคม ความสัมพันธ์ของ คนในครอบครัว และในชุมชน ความร่วมมือกับทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ได้แก่ การดำเนินงานระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าการขอความร่วมมือกับคนในชุมชนได้ง่ายขึ้น ผู้นำให้ความสำคัญกับการศึกษาและองค์ความรู้ด้านต่างๆ มีสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นเข้ามามีส่วนช่วยผลักดันในด้านองค์ความรู้ และการดำเนินการอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สามารถสร้างการรวมกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขึ้นได้ โดยการออกแบบตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ชุมชนซึ่งเกิดจากการระดมสมอง สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวให้กับกลุ่ม และตัวผลิตภัณฑ์น่าสนใจ จำหน่ายได้มากขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น คนในชุมชนเกิดความตื่นตัว สนใจเข้ามา ร่วมดำเนินกิจกรรมหารายได้เสริมคนในชุมชนเห็นว่าเป็นโครงการที่สามารถตั้งศักยภาพและต้นทุนทางสังคม ผนวกกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนเห็นคุณค่าในชุมชน สร้างมูลค่าจากทุนทางสังคมสามารถใช้สิ่งเหล่านี้หารายได้ และสร้างชื่อเสียงให้กับครอบครัวและชุมชน ข้อมูลดังตารางที่ 4

ความคิดเห็นของชุมชนต่อประโยชน์และการนำองค์ความรู้ไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ พบว่าชุมชนเห็นว่าดำเนินโครงการตรงตามความต้องการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.52 และรองลงมาสามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและบอกต่อได้ สามารถสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และการนำไปปฏิบัติได้จริงระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.45, 4.44 และ 4.43 ตามลำดับ ข้อมูลตามตารางที่ 5

ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ พบว่าด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.41 ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.39 ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.39 ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.3 ด้านความเหมาะสมของวิทยากร (ความรู้ ความสามารถ เทคนิค การสอน) อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 และด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาการอบรม (วัน/เดือน/ฤดูที่อบรม) อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.30 ข้อมูลดังตารางที่ 6

สรุป

ด้านผลกระทบของชุมชนจากการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมากที่สุด ก่อเกิดกลุ่มอาชีพใหม่ สร้างการกระจายรายได้เกิดขึ้นในชุมชน และกระตุ้นกลุ่มอาชีพที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เข้มแข็งขึ้น หน่วยงานในพื้นที่เล็งเห็นความสำคัญและเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณมากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นและ เพิ่มมูลค่าจากต้นทุนในสังคม สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง และคนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองสามารถนำภูมิปัญญา มาเพิ่มรายได้ได้อย่างยั่งยืน

ความคิดเห็นของชุมชนต่อประโยชน์และการนำองค์ความรู้ไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจสุขภาพ วิถีการดำรงชีวิต สังคม ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เยาวชนและการศึกษา และการดำเนินโครงการตรงตามความต้องการของชุมชน ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ถ่ายทอดและบอกต่อ สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ได้จริง

ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวม ด้านความเหมาะสม

สมของวิทยากร และด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาการอบรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

- จากผลการศึกษาและการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมของผู้ศึกษา ชุมชนเห็นว่า การดำเนินโครงการมีผลกระทบ ในด้านบวก และระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินงานโครงการต่างๆชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดจริง ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้โครงการเพิ่มรายละเอียดตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละด้าน เพื่อให้ง่ายต่อการกำกับติดตาม และประเมินปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการ
- จากผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ จากตารางที่ 5 กิจกรรมด้านเยาวชนและการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ ข้อเสนอแนะของชุมชน ผู้ศึกษาเห็นว่าควรเพิ่มการดำเนินการกิจกรรมสำหรับเยาวชนและการศึกษา เช่น การอบรมคอมพิวเตอร์ กีฬา ค่าयरการเรียนรู้ ค่าयरักบ้านเกิด ค่าयरต่อต้านยาเสพติด ค่าयरภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ทางผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้การดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป บรรจุแผนการดำเนินการด้านเยาวชนและการศึกษาเพิ่มขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ คำตื้อ ผู้ก่อตั้งโครงการและอาจารย์ที่ปรึกษาท่าน กำนัน กุณชวงษ์ นายกเทศมนตรี บุคลากรและประชาชนพื้นที่เทศบาลตำบลนาอ้อ อ.เมือง จังหวัดเลย คุณเดือน เพ็ญดาว ชิวพิมาย หัวหน้ากลุ่มภารกิจบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและบุคลากรกลุ่มภารกิจทุกท่าน คณาจารย์วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการทุกท่าน คุณเจษฎา คุณมีและเพื่อน MBA ex 20 ขอบพระคุณทุกท่าน ที่คอยชี้แนะและให้ข้อมูลตลอดการศึกษาอิสระเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] อำนาจ คำตื้อ. (2557). **บทเรียนด้านบริการวิชาการแก่สังคม**, ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- [2] ปารีชาติ โชติยะและชัยอนันต์ สมุทวณิช.(2539).**รายงานผลกระทบทางสังคม**.กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา
- [3] กัลยา วานิชย์บัญชา. 2548. **การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. พิมพ์ครั้งที่ 7 : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ศึกษา	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนตัวอย่าง (ครัวเรือน)
หมู่ที่ 1 บ้านนาอ้อ (ชุมชน 1)	200	35
หมู่ที่ 2 บ้านนาอ้อ (ชุมชน 2)	236	40
หมู่ที่ 3 บ้านนาอ้อ (ชุมชน 3)	194	30
หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะนาว (ชุมชน 4,10)	302	40
หมู่ที่ 5 บ้านนาอ้อ (ชุมชน 5)	164	25
หมู่ที่ 6 บ้านโพนค้าย (ชุมชน 6)	234	35
หมู่ที่ 7 บ้านนาอ้อ (ชุมชน 7)	171	30
หมู่ที่ 8 บ้านหนองมะฝาง (ชุมชน 8)	228	35
หมู่ที่ 9 บ้านนาอ้อ (ชุมชน 9)	194	30
รวม	1,923	331

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (หัวหน้าครัวเรือน)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศหัวหน้าครัวเรือน		
ชาย	232	70.10
หญิง	99	29.90
รวม	331	100
อาชีพ		
เกษตรกร	222	67.20
รับจ้างทั่วไป	30	9.10
ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	29	8.70
แม่บ้าน	25	7.50
ค้าขาย	18	5.40
ข้าราชการ	7	2.10
รวม	331	100

ตารางที่ 3 ลักษณะโครงการที่เข้าร่วม

โครงการที่เข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
เศรษฐกิจ	136	38.20
สุขภาพ	121	33.99
วิถีการดำรงชีวิต สังคม ศิลปวัฒนธรรม	42	11.80
เยาวชนและการศึกษา	36	10.11
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	21	5.90
รวม	356 คน	100.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ n = 331

ตารางที่ 4 ข้อมูลผลกระทบทางสังคมจากการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ผลกระทบ	จำนวน	ร้อยละ
เศรษฐกิจ	102	30.82
สุขภาพ	95	28.70
วิถีการดำรงชีวิต สังคม ศิลปวัฒนธรรม	76	22.96
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	31	9.37
เยาวชนและการศึกษา	27	8.16
รวม	331 คน	100.00

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นต่อประโยชน์และการนำองค์ความรู้ไปใช้

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ตรงตามความต้องการ	4.52	.518	มากที่สุด
2. นำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและบอกต่อได้	4.45	.504	มากที่สุด
3. สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนให้ดีขึ้น	4.44	0.532	มากที่สุด
4. นำไปปฏิบัติได้จริง	4.43	.513	มากที่สุด
5. สร้างรายได้เพิ่มขึ้น	4.40	.601	มากที่สุด
6. ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	4.39	.563	มากที่สุด
7. วิถีการดำรงชีวิต สังคม วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ	4.39	.524	มากที่สุด
8. เพิ่มศักยภาพในการดูแลและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เพิ่มขึ้น	4.34	.639	มากที่สุด
9. ส่งเสริมสุขภาพชุมชนให้ดีขึ้น และผลักดันให้พื้นที่เข้าสู่ตำบลสุขภาวะ	4.31	.569	มากที่สุด
10. ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนและการศึกษา	4.24	.554	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ข้อมูลวัดความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความความคิดเห็น
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (สถานที่อบรม อาหาร เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ เอกสารประกอบการอบรม ฯลฯ)	4.41	.592	มากที่สุด
2. ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ (เช่น การประชาสัมพันธ์ การประสานงานและให้ข้อมูล การดูแลและการทำงานอย่างมีขั้นตอน ฯลฯ)	4.39	.693	มากที่สุด
3. ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ (เช่น อธิยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีใจในการให้บริการ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย) ฯลฯ	4.39	.620	มากที่สุด
4. ความพึงพอใจโดยภาพรวม	4.37	.591	มากที่สุด
5. ด้านความเหมาะสมของวิทยากร (ความรู้ ความสามารถ เทคนิคการสอน)	4.32	.604	มากที่สุด
6. ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาการอบรม (วัน/เดือน/ฤดูที่อบรม)	4.30	.650	มากที่สุด